

عنوان مقاله:

تحلیل فضایی تاب‌آوری در محلات دارای بافت ناکارآمد شهر مشهد

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و مخاطرات محیطی، دوره 9، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

محمد اجزا شکوهی - دانشگاه فردوسی مشهد

ساجده باغبان - دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

شهر مشهد در پهنه‌ای با میزان آسیب‌پذیری بالا قرار گرفته است که وجود 6688 هکتار بافت ناکارآمد (فرسوده و حاشیه) در این شهر، بر میزان این آسیب‌پذیری افزوده است. در این پژوهش، با رویکرد توصیفی-تحلیلی و با استفاده از روش‌های آمار فضایی (تکنیک خودهمبستگی فضایی و رگرسیون وزنی جغرافیایی)، الگوی تاب‌آوری در محلات دارای بافت ناکارآمد شهر مشهد مورد ارزیابی قرار گرفته و به مقایسه الگوی فضایی تاب‌آوری اجتماعی-کالبدی با الگوی فضایی تاب‌آوری اجتماعی پرداخته شده است. نتایج حاصل از کاربرد شاخص موران در توزیع فضایی تاب‌آوری اجتماعی، نشان می‌دهد که این ضریب مثبت و برابر 0.051 است. در واقع این مقدار، خوشه‌ای بودن توزیع فضایی تاب‌آوری اجتماعی در این محلات را نشان می‌دهد؛ در صورتی که این شاخص در مورد تاب‌آوری اجتماعی-کالبدی این محلات منفی و برابر 0.03- است و نشان‌دهنده تصادفی بودن توزیع فضایی این عامل در محلات مورد مطالعه است و این مهم، بیانگر آن است که احیای بافت‌های ناکارآمد به صورت تصادفی و با توجه به شرایط اقتصادی، صورت گرفته و منجر به بهبود شرایط کالبدی این محلات گشته است، در حالی که در بافت اجتماعی محلات تغییری ایجاد نشده است. تحلیل آماره G نشان می‌دهد که خوشه‌های اجتماعی بالا در کنار یکدیگر قرار دارند و از الگوی خوشه‌ای با تمرکز بالا پیروی می‌کنند. خوشه‌های گرم و نسبتاً گرم حدود 30 درصد از محلات را شامل می‌شوند که 14 محله از شهر مشهد را تشکیل داده‌اند. همچنین مدل‌سازی عوامل مؤثر بر تاب‌آوری اجتماعی محلات دارای بافت ناکارآمد شهر مشهد با استفاده از رگرسیون وزنی جغرافیایی نشان داد که متغیرهای نرخ باسوادی، سطح تحصیلات، درصد جمعیت شاغل، میانگین سنی و بار تکفل میزان تأثیرگذاری بیشتری بر تاب‌آوری محلات مورد مطالعه دارند. از این رو می‌توان این متغیرها را مبنای علمی برای افزایش تاب‌آوری اجتماعی این محلات در روند احیای آن‌ها دانست.

کلمات کلیدی:

تاب‌آوری، خودهمبستگی فضایی، رگرسیون وزنی جغرافیایی، مشهد، بافت ناکارآمد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1177899>

